

3. Пістун Т.В. «Свою Україну любіть...» / Т.В. Пістун. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 176 с.

4. Уколова Н. Практика виховання у початковій школі : Сценарії, розробки уроків, дидактичний матеріал / Н. Уколова. – Х. : Основа, 2004. – Вип. 1.

*Гасаненко О.С.,
керівник гуртка «Інтелект +»
ЦДЮТ Долинського району,
«керівник гуртка-методист»*

УКРАЇНО, ЗЕМЛЕ МОЯ!

(інтелектуальна кав'ярня для учнів 5-6 класів)

Мета: формувати в учнів морально-духовні цінності; сприяти поглибленню знань про державотворчі процеси в Україні; виховувати в учнів почуття патріотизму і гордості за власну державу, шанобливе ставлення до державних символів України; формувати навички комунікації та спільної роботи в команді; розвивати увагу, пам'ять, кмітливість, ерудованість; виховувати почуття взаємоповаги, взаємодопомоги, толерантності.

Обладнання: роздатковий матеріал, мультимедійна презентація, інструкція щодо використання презентації «Кав'ярня “Патріот”» (додаток 1).

(Мультимедійну презентацію для проведення уроку можна переглянути та завантажити на веб-сайті науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського» <http://koipro414.at.ua>).

Хід заняття

*Виростай, дитино, й пам'ятай
Батьківщина – то найкращий край.*

Дмитро Павличко

I. Емоційна та психологічна підготовка дітей до заняття (слайд 1)

Педагог. – Україно! Моя дорога Батьківщино! З чорнозему, з любистку, з рути-м'яти, з роси, з дніпровської води, від зорі і місяця народжена!

– Двадцять п'ять років минуло з дня проголошення Незалежності України. Усі ми – народ України, що його силою, волею, славою утвердилася на карті Українська держава – самостійна, незалежна, вільна, суверенна держава українського народу.

– На своєму історичному шляху український народ зазнав чимало трагічних випробувань. Усіх не перелічити. Це і татаромонгольське нашестя, і навала польської шляхти та литовських князів, насильницька русифікація, колективізація, сибірське пекло, Голодомор 33-го, братовбивча війна...

– Ми маємо пам'ятати, яку жахливу ціну заплатив український народ і платить зараз на Сході нашої країни, у зоні проведення АТО за право жити на

рідній землі. Пам'ятати, що в незалежності України, в соборності наших земель, у барвах Державного Прапора та мелодії Державного Гімну втілені ідеї й помисли багатьох поколінь українців.

Слава Україні і слава Героям, які утвердили її Незалежність!

– Історичний день 24 серпня 1991 року було проголошено Днем незалежності України. Цю дату ми відзначаємо як державне національне свято.

Діти читають вірш

Учень 1. Цей день не забути ніколи –
Повсюди в Україні, скрізь
Приніс він довгождану волю,
Він незалежність нам приніс.
І збулася мрія у народу,
Якої він віки волів, -

Учень 2. Відчути смак ковтка свободи,
Піднявшись вгору із колін.
Тож квітни, рідна Україно,
На щастя і на радість всім.
Ти відзначаєш, ненько, нині
Свій день народження в красі.

I. Гребенюк

II. Повідомлення теми і завдань заняття

– Пропоную продовжити спілкування з нагоди Дня незалежності України в уявній інтелектуальній кав'ярні «Патріот». Для вас підготовлені різноманітні форми діяльності, приховані за «чашками» (слайд 2). Виконуючи завдання, ми всі разом пригадаємо історію і значення національних символів нашої держави, основні положення Конституції України, народні свята і традиції українців.

III. Робота в групах

1. Об'єднання в ігрові команди. Гра «Дешифрувальник» (слайд 3)

– Пропонуються три числові коди, за яким необхідно розшифрувати назви рослин-символів України (калина, барвінок, верба). Троє учнів, котрі розшифрують першими слова, стануть капітанами і далі сформуують свої команди, в яких вони будуть працювати протягом заняття.

Для формування команд використовується вправа «Снігова куля». Капітани команд обирають із групи по одному гравцю. Потім обрані гравці залучають до своїх команд по одному учню з групи і так далі, доки всі діти будуть у складі команд.

2. Гра «Криптограма»

– Криптограма – це завдання, у якому за допомогою чисел зашифровано вислів. Щоб розгадати його, необхідно дати відповіді на питання – таким чином кожній літері відповідатиме число. Розставивши літери у відповідні клітинки, ми зможемо прочитати вислів відомої людини.

Кожна команда отримує по одній криптограмі. По завершенню роботи відкриваються вислови на слайді 4.

Цитати для криптограм (слайд 4):

- «Люблять Батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що своя». (Сенека).
- «Той, хто не любить своєї Батьківщини, нічого любити не може». (Байрон).
- «В дитинстві відкриваєш материк, котрий зветься потім – Батьківщина». (Л. Костенко).

Криптограма 1

23	28	12	23	1	7	27	12	19	7	27	8	22	18	29	3	10	24
10	16	15	19	7	16	29	11	18	11	10	19						
18	16	23	3	8	19	19	15	19	7	16	29	11					
5	18	11	1	5	16	10	16	8	19								

Криптограма 2

7	11	Й	2	7	11	10	16	23	28	12	3	7	27			
5	18	11	20	25	8	17	19	25	10	3	10	22	30	11	6	11
23	28	12	3	7	3	10	16	15	26	11	21	16				
12	19	Й	17	11	10											

Криптограма 3

18	14	3	7	3	10	5	7	18	22	18	22	14	8	17	3	18	19	20	4
26	19	7	16	17	3	8	8	11	7	17	3	Й	15	18	16	7	27	5	1
9	11	7	22	26	12	19	7	27	8	22	18	29	3	10	19				
23	8	11	5	7	16	10	8	11											

У криптограмі 1-3 зашифровано вислови відомих людей. Щоб їх розгадати, необхідно дати відповіді на питання.

Ключ для розшифровки криптограм 1-3

14	11	17	11	6	19
----	----	----	----	---	----

Як стрічка ця встане, то до неба дістане.

10	16	12	11
----	----	----	----

На ньому сонце, місяць і зорі.

29	24	8	19
----	----	---	----

Риба з казки про Омелька.

2	24	5	7	8	19
---	----	---	---	---	----

Жіночий одяг на голову.

9	4	16	10	3	31	1
---	---	----	----	---	----	---

У полі мітличкою, у мішку – перлинами.

15	11	17	1
----	----	----	---

Яскраве освітлення обрію перед сходом та після заходу сонця.

23	22	30	3	23	27	10	3	8
----	----	----	---	----	----	----	---	---

Вимірювач газу, води, кілометрів та ін.

20	18	19
----	----	----

Перша жінка на Землі.

25	21	19	30	11	8
----	----	----	----	----	---

В нас гуляє біля тину, має носик-намистину.
Сам він схож на будячок. Це колючий.....

28	17	7	19
----	----	---	----

Житло азійських кочівників.

26	19	26	19
----	----	----	----

Найрідніша людина в світі.

3. Гра «Знайдіть відповідності» (слайд 5)

– Учасники отримують окремі написи із назвами свят, предметів, дат.

Завдання – правильно поєднати написи.

Команди самостійно працюють над завданням. Після закінчення роботи на слайді 5 відкриваються пари відповідностей:

24 серпня – День Незалежності України;

28 червня – День Конституції України;

19 серпня – Яблучний Спас або свято Преображення Господнього;

14 жовтня – Покрова, День українського козацтва;

Конституція – Основний Закон України;

Державні символи – Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України.

4. Чи знаєте ви, що... існує легенда про символи держави.

– Давно-давно жила жінка. І було у неї три сини. Росли сини чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були віддати за неї своє життя. Попідростали і вирішили піти у світ прославляти свою матір. Вирушив у дорогу найстарший син. Мати на згадку подарувала йому золоту корону з трьома промінцями. Пішов син між люди. І за трипроменевою короною, яка зігрівала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя, дали першому синові ім'я Тризуб.

Настала черга середнього сина. Йому мати в дорогу подарувала синьо – жовтий одяг. Своїми звитяжними справами прославляв він свою матір. Одержав середній син ім'я Прапор.

А там, де був наймолодший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків голос. І одержав син за свій джерельний голос, величний спів ім'я Гімн. І з того часу йдуть поруч три брати — Тризуб, Прапор, Гімн і прославляють рідну неньку.

5. Фізкультхвилинка «Україно, ми твоя надія!»

– Настав час фізкультхвилинки. Тож хай звучить українська пісня, а ми разом з героями ролику будемо виконувати рухи.

6. Вікторина (слайд 6)

– До Вашої уваги пропонується гра-змагання з *5 запитань*. Номер запитання відповідає кількості балів, яка зарахується команді за правильну відповідь. Кожна команда працює самостійно. Час виконання завдань – *4 хвилини*. Після вичерпання часу – взаємоперевірка між командами та підрахунок балів.

1 бал. Вона символізує жіночу красу, дівочу чистоту. Широко використовувалась у народній обрядовості, зокрема у весільній. Назвіть цю рослину. (Калина.)

2 бали. Назвіть весільний обряд, що символізував перехід молодої до заміжнього стану. (Покривання.)

3 бали. Про яке свято в народі кажуть: «Перша – жито засіває, друга – дощем поливає, третя – снігом покриває»? (Пречиста.)

4 бали. Як називають молоде невелике деревце чи гілку, які прикрашали квітами, калиною, пучками житнього колосся, кольоровими стрічками, і ставили у коровай? (Гільце.)

5 балів. Він першим переклав Біблію українською мовою, створив перший в Україні фонетичний правопис, написав перший історичний український роман. Хто він? (Пантелеймон Куліш.)

7. Відеопрезентація «Україна»

IV. Підбиття підсумків заняття

– Національна гідність і патріотизм – це важливі якості особистості, що забезпечать відродження нашої держави, її міць та авторитет у світі.

– З любов'ю і повагою до Батьківщини ми гордо промовляємо: **«Я – українка, ти – українець, ми народились українцями!»**.

Список використаних джерел

1. Конкурси, турніри, вікторини для старшокласників / уклад. О. Зуб'юк. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 88 с.
2. Фізхвилинка «Україно, ми твоя надія!» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=8HvWHkDLDqM> .

Додаток 1

Інструкція щодо використання мультимедійної презентації «Кав'ярня “Патріот”»

У презентації наявні гіперпосилання та кнопки дії.

Умовні позначення:

- перехід до наступного слайда за допомогою клавіші **Стрілка вправо** на клавіатурі;
- **кнопка гіперпосилання**, що забезпечує зв'язок з іншим слайдом чи відеофрагментом;
- **кнопка повернення**.

Послідовність дій при роботі з презентацією:

1. Послідовні етапи заходу розміщені на слайді 2 («Чашки») по горизонталі справа наліво у 2 ряди.

Перехід від слайда 1 до слайда 2 забезпечується за допомогою клавіші **Стрілка вправо** на клавіатурі

2. На слайді 2 («Чашки») наведіть вказівник миші на зображення чашки та натисніть один раз лівою клавішею, зображення чашки зникне, а на її місці відкриється зміст певного етапу кав'ярні, а також **Кнопка гіперпосилання** на інший слайд чи відеофрагмент.

3. Наведіть вказівник миші на **Кнопку гіперпосилання** та натисніть один раз лівою клавішею – це забезпечить автоматичний перехід до необхідного для роботи слайда.

4. Якщо на слайді, до якого привело гіперпосилання, немає **Кнопки повернення**, то необхідно здійснити перехід до наступного слайда за допомогою клавіші **Стрілка вправо**. Продовжуємо рух до слайда із зображенням **Кнопки повернення**

5. Таким чином, після опрацювання відповідних слайдів, наведіть вказівник миші на **Кнопку повернення** та натисніть один раз лівою клавішею. Це забезпечить повернення до слайда 2 («Чашки»).

6. Повторюйте дії 2-5, доки не відкриються всі «чашки» та відповідні завдання до них.

Рибалка І.В.,
керівник гуртка «Юний ерудит»
КЗ «НВО «ЗНЗ І-ІІІ ст. №16 – ДЮЦ
«Лідер»
Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»,
«керівник гуртка-методист»

Я ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ!

(інтелектуально-пізнавальна гра для учнів 6-7 класів)

Мета: виховання в учнів почуття патріотизму, національної гідності, любові та поваги до історії Батьківщини, рідного краю; поглиблення знань учнів про історію, культуру, традиції держави, видатних українців; розвиток пізнавальної активності учнів.

Обладнання: мультимедійна дошка, проектор, картки для відповідей, ручки, ноутбук.

(На початку заходу на екрані демонструється відеосюжет про Україну та красиві краєвиди країни, лунають українські пісні.)

Ведучий. Доброго дня всім присутнім у цій затишній залі. Кожна людина завжди з великою любов'ю і душевним щемом згадує місце, де народилася, де минуло її дитинство; ту маленьку Батьківщину, де живуть її рідні люди. І якщо скласти маленькі Батьківщини кожного з нас – перед очима з'явиться наша велика держава Україна.

Україна – це наша земля, рідний край, наша країна з багатовіковою історією, мальовничою природою, чарівною піснею, і мудрими талановитими людьми. Це велика європейська держава.

Україна – це історія народу, який протягом багатьох віків боровся за свою свободу і незалежність. Це його славні лицарі Петро Сагайдачний, Іван Сірко, Богдан Хмельницький, Максим Залізник, Іван Мазепа, Устим Кармалюк та багато інших, які віддали своє життя за щастя народу. Це й такі відомі всьому світові діячі української культури, як Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, Олександр Довженко, Марія Заньковецька, Микола Лисенко. І сьогодні ми перевіримо, наскільки глибокі у вас знання щодо України, її традицій, історії, видатних особистостей.

Учень1. Дорога Батьківщино,
Україно моя.
Милий край тополиний
І степи, і моря.
Пісня лине в Карпати
Від південних морів,
Щоб була ти багата
На дочок і синів.